ГЕНЕТИКА. БУДІВНИЦТВО. ЗНАННЯ. ОСВІТА

ВИРОВОЙ В.М., КОРОБКО О.О., СУХАНОВ В.Г., ЗАВОЛОКА М.В.
Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Фауна Землі включає в себе біля 45 тисяч видів хребетних і біля 8 мільйонів видів безхребетних тварин. Вся ця безмежна сукупність тваринного світу проживає в своїх домівках. У горах та в воді, на деревах та кущах, на землі та під землею кожний вид та кожний представник тваринного світу починає свій життєвий шлях з будівництва своєї оселі – індивідуальної чи колективної. Кожний представник світу тварин являє собою архітектора, проектувальника, матеріалознавця, технолога та виконавця будівельних робіт. Складається враження, що здатність будувати закладена на генетичному рівні для всього тваринного світу. Це дає підстави вважати, що люди не є винятком в спонтанному прагненні будувати. Можна стверджувати, що історія людства – це історія будівництва. З часом, замість тиражування реліктових навичок будівництва, характерних для світу тварин, людство застосовує еволюційний розвиток будівництва як такого.

Сучасне будівництво включає в себе всю сукупність досягнень психологів, культурологів, соціологів, мистецтвознавців, всіх природознавчих наук, матеріалознавців, логістів, архітекторів, проектувальників, конструкторів, технологів, фахівців по безпеці та екології та багато інших. Будівництво входить суттєвою складовою в забезпечені «комфорту цивілізації» в умовах сталого розвитку. Це зобов’язує повсякденно поліпшувати та підвищувати кількісні та якісні показники будівельних об’єктів. Тому для того, щоб стати будівельником (і тим самим реалізовувати свої потаємні потенційні можливості) одного бажання замало. Потрібно оволодіти методами отримання знань та методами їх доцільного використовування. Потрібно самому стати складовою інтегральної системи знань.

Система знань – це своєрідна бібліотека, яка працює цілодобово. Система знань є відкритою системою, здатною до самооновлення шляхом реалізації самовільних процесів самоорганізації. Знання – це один із самих дешевих продуктів виробництва. Вдень і вночі, в холод та спеку мозок виготовляє свій продукт – знання. Незважаючи на дешевизну виробництва, знання стають самими дорогими при їх впровадженні. Укорінення в практику когнітивних технологій, особливо в періодах зсуву парадигм в напрямку холізму, складає підвалини створення знань про знання. Доцільно в даному контекстів привести слова І. Канта, що потрібно вчити не думкам, а думати. При цьому особливу

увагу слід приділяти закріпленню уявлень та знань за допомогою прояву ефектів імпринтингу. Соціально-культурні та наукові імпринтинги як своєрідні якорі укорінюють те, що вже було, в тому, що є та що буде.

Наявність сталих в часі уявлень закріплено в консервативних елементах індивідуальних та інтегральних систем знань. Під консервативними складовими розуміються сукупні знання, які формують сутність діючих парадигм. Вони включають в себе загальноосвітні підходи, незміні певний історичний період часу. Консервативні елементи мають багатоцільове призначення: - вони формують, відстоюють та захищають базові імпринтинги; - вони створюють перелік спеціальностей, ранги фахівців та умови їх підготовки; - вони зобов'язують проводити підготовку по підручникам та іншим методичним розробкам згідно затвердженим учбовим планам та робочим програмам; - вони створюють обов'язкові до виконання державні та відомчі нормативні документи; - вони визначають пріоритетні напрямки розвитку науково-технічного потенціалу, умови стабілізації соціально-економічних відносин.

Мімікрія консервативних елементів не знає меж. Не змінюючи базові моделі «правильних» імпринтингів, вони актуалізуються за рахунок використання сучасних методів отримання та переробки інформації. Незважаючи на самовідданий супротив, в консервативних складових спонтанно з'являються інші уявлення про об'єкти, які не співпадають з науковою ідеологією діючих парадигм (діючими імпринтингами). Фахівці стверджують, що «гіпсова маска» імпринтингу не довічна. Її потрібно зняти, розбити, забути. Це можна зробити за допомогою освіти.

Освіта – це сукупність знань, отриманих в результаті навчання. Процес навчання регламентується учбовими програмами, які визначають для кожної навчальної дисципліни її об'єм та зміст знань. Як правило, учбові програми більшості спеціальних дисциплін в будівельній галузі досить інертні та консервативні. Базові моделі безперервності, усереднення та первинності експериментальних даних століттями володіють учбовими програмами. На фоні розвитку ідей та методів синергетики, системного підходу та системного мислення, прояву емерджентних властивостей, аутопоезних ефектів, структурованого середовища це виглядає дещо анахронічно. В той же час актуалізуються процеси, пов'язані з прийняттям інших парадигм. Тому, на наш погляд, слід орієнтувати студентів на використання досягнень інших парадигм, що повинно привести, через знання та освіту, до формування професійного сучасного будівельника.